

Správa o kontrolnej činnosti kontrolóra Mestskej časti Košice-Sever za mesiac júl až september 2017

Číslo spisu: 2017/00338/KON
Číslo záznamu: HL/2017/004161

V období mesiacov jún až september 2017 som na základe schváleného plánu kontrol na 1. polrok 2017 a 2. polrok 2017 som vykonal nasledujúce kontroly:

A. Kontrola tvorby a použitia sociálneho fondu

Kontrolované obdobie: od 01.01.2015 do 31.12.2016
Začiatok kontroly: 19.04.2017
Termín ukončenia kontroly: 26.06.2017

Kontrolou boli zistené nedostatky a preto o kontrolných zisteniach bol kontrolným orgánom vypracovaný Návrh správy č. 4/2017 o výsledkoch kontroly tvorby a použitia sociálneho fondu.

Návrh správy bol dňa 31.05.2017 predložený kontrolovanému subjektu na oboznámenie sa s obsahom správy a na podanie námietok k zisteným nedostatkom a opatreniam na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku a k lehote na predloženie písomného zoznamu splnených opatrení v lehote do 12.06.2017.

Kontrolovaný subjekt na osobnom stretnutí dňa 12.06.2017 požiadal o predĺženie termínu na predloženie námietok do 19.06.2017. Žiadosti som vyhovel.

Kontrola bola procesne ukončená po doručení námietok kontrolovaným subjektom dňa 19.06.2017, ich vyhodnotením kontrolným orgánom a predložením písomného stanoviska k námietkam dňa 26.06.2017 a vypracovaním správy o výsledku kontroly dňa 26.06.2017.

Správa o výsledkoch kontroly tvorby a použitia sociálneho fondu bola doručená kontrolovanému subjektu dňa 26.06.2017. Informácia o výsledkoch kontroly bola predložená starostovi mestskej časti dňa 26.06.2017.

Kontrolou tvorby a použitia sociálneho fondu boli zistené nasledujúci skutočnosti:

V časti I. Základné legislatívne východiská bolo kontrolou zistené, že:

V kolektívnych zmluvách platných v kontrolovanom období zamestnávateľ dohodol s odborovou organizáciou, že celkový prídel do sociálneho fondu na príslušný rok bude tvorený aj zostatkom sociálneho fondu z minulého roka, úrokmi zo zostatku sociálneho fondu a ďalšími prídelmi do sociálneho fondu (napr. dotácie, príspevky poskytnuté zamestnávateľom do fondu).

Dohoda zamestnávateľa a odborovej organizácie je nesprávna. Zamestnávateľ podľa ustanovenia § 3 zákona o sociálnom fonde vytvára sociálny fond takto:

- a. z povinného prídelu vo výške 0,6 až 1 % zo základu, ktorým je súhrn hrubých plátov zúčtovaných zamestnancom na výplatu za príslušný kalendárny
- b. ďalším prídelom vo výške dohodnutej v kolektívnej zmluve, najviac vo výške 0,5 % zo základu, ktorým je súhrn hrubých plátov zúčtovaných zamestnancom na výplatu za príslušný kalendárny
- c. z ďalších zdrojov fondu – dary, dotácie, príspevky poskytnuté zamestnávateľmi do fondu podľa ustanovenia § 4 ods. 2 a 3 zákona o sociálnom fonde.

Nesprávne je ustanovenie kolektívnej zmluvy, že ďalšími prídelmi do sociálneho fondu sú dotácie, príspevky poskytnuté zamestnávateľom.

Zákon o sociálnom fonde používa pojem „prídel do sociálneho fondu“ iba pre povinný prídel (výška je určená zákonom) a ďalší prídel (dohodnutý v kolektívnej zmluve). V ostatných prípadoch tvorby sociálneho fondu sa v zákone o sociálnom fonde používa pojem „ďalšie zdroje fondu podľa ustanovenia § 4 ods. 2 a 3.“

Uvedené ustanovenia kolektívnych zmlúv sú v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 písm. a), písm. b) a písm. c) zákona č. 152/1994 Z. z. o sociálnom fonde a o zmene a doplnení zákona č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov.

V časti II. Tvorba sociálneho fondu bolo kontrolou zistené, že:

Do tvorby sociálneho v roku 2015 sú započítané aj úroky v sume 0,03 € a v roku 2016 v sume 0,04 €.

Bankou pripísané úroky podľa zákona o sociálnom fonde netvorí zdroj fondu a patria zamestnávateľovi. Použitie sociálneho fondu na tento účel podľa zákona o sociálnom fonde nie je možné. Úroky z účtu sociálneho fondu nie sú zdrojom tvorby sociálneho fondu.

Došlo k porušeniu ustanovenia § 3 zákona č. 152/1994 Z. z. o sociálnom fonde v znení neskorších predpisov v tom, že zdrojom tvorby sociálneho fondu za rok 2015 a 2016 sú úroky z bankového účtu sociálneho fondu spolu v sume 0,07 €.

Zamestnávateľ po dohode s odborovou organizáciou na základe ustanovenia čl. 38 písm. e) Kolektívnej zmluvy na rok 2016 a 2017 v roku 2016 rozšíril tvorbu sociálneho fondu o doplnkovú tvorbu sociálneho fondu, ktorej zdrojom je rozpočet zamestnávateľa, spolu v sume 9 000,- €.

Táto „doplnková tvorba sociálneho fondu“ je označená ako „ďalší prídelenie do sociálneho fondu“, pričom prídelenie do sociálneho fondu bol v kolektívnej zmluve dohodnutý v maximálne možnej výške. V skutočnosti je to príspevok zamestnávateľa podľa ustanovenia § 3 písm. c) zákona o sociálnom fonde, ktorý je ďalším zdrojom tvorby sociálneho fondu.

Došlo k chybnému definovaniu navýšenia tvorby sociálneho fondu ako ďalšieho prídelenia (zamestnávateľ má povinnosť tvoriť fond), a nie ako poskytnutie príspevku, ktoré je dobrovoľným plnením zamestnávateľa.

Príspevok zamestnávateľa do sociálneho fondu v roku 2016 bol schválený 10. rozpočtovým opatrením starostu zo dňa 15.12.2015 formou navýšenia tvorby sociálneho fondu v jednotlivých programoch rozpočtu na rok 2016.

Rozpočtovým opatrením bola tvorba sociálneho fondu oproti schválenému rozpočtu v sume 9 144,- € zvýšená o sumu 9 110,- €. Došlo k zvýšeniu výdavkov na tvorbu sociálneho fondu o 99,6 %, ktoré významným spôsobom ovplyvnilo finančnú situáciu mestskej časti, najmä z hľadiska výšky prebytku hospodárenia za rok 2016 a možnosti jeho použitia v nasledujúcom roku na financovanie rozvoja mestskej časti.

Uvedené navýšenie rozpočtu rozpočtovým opatrením starostu nie je v súlade s ustanovením bodu 2 Uznesenia miestneho zastupiteľstva mestskej časti Košice-Sever č. 150/2016, ktorým miestne zastupiteľstvo splnomocnilo starostu vykonávať zmeny v rámci výdavkovej časti schváleného rozpočtu, pretože rozpočtovým opatrením nebol zvýšený prídelenie do sociálneho fondu, t. j. nedošlo k úprave „jednotlivej výdavkovej položky“, ale k rozšíreniu programového rozpočtu o novú výdavkovú položku „príspevok zamestnávateľa do sociálneho fondu“.

Na takúto úpravu rozpočtu starosta nemá splnomocnenie od miestneho zastupiteľstva. Zmena schváleného programového rozpočtu zaradením novej skupiny výdavkov je plne v kompetencii miestneho zastupiteľstva.

Bolo porušené ustanovenie § 14 ods. 3 zákona č. 401/1990 Zb. o meste Košice v znení neskorších predpisov v tom, že navýšenie tvorby sociálneho fondu vo forme príspevku z rozpočtu mestskej časti na rok 2016 neschválilo Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Košice-Sever.

V časti III. Použitie sociálneho fondu bolo kontrolou zistené, že:

Sociálny fond v kontrolovanom období bol použitý nesprávne aj na úhradu bankových poplatkov v sume 58,80 €. Podľa Metodického usmernenia Ministerstva financií SR k postupu účtovania bankových poplatkov a úrokov na účte sociálneho fondu v samospráve zo dňa

16.01.2013 úroky a bankové poplatky na účte sociálneho fondu nie sú zdrojom tvorby a použitia sociálneho fondu.

Došlo k porušeniu ustanovenia § 7 zákona č. 152/1994 Z. z. o sociálnom fonde v znení neskorších predpisov v tom, že prostriedky sociálneho fondu v roku 2015 použil na úhradu bankových poplatkov v sume 58,80 €.

V roku 2016 poskytol zamestnávateľ zo sociálneho fondu príspevok na regeneráciu pracovnej sily formou vyplatenia peňažnej čiastky v sume 100,-€ pre každého zamestnanca mestskej časti, spolu v sume 9 200,- €. Postup je nesprávny, pretože zásady dohodnuté v kolektívnej zmluve určujú použitie prostriedkov sociálneho fondu iba na základe faktúr. Dodatok ku kolektívnej zmluve nebol zmluvnými partnermi uzatvorený.

Zamestnancom bol poskytnutý príspevok zo sociálneho fondu nad rámec dohody v kolektívnej zmluve. Z tohto príspevku zamestnanec platí preddavkovo daň zo závislej činnosti a odvody do fondov. Rovnako aj zamestnávateľ uhrádza za zamestnancov odvody do fondov.

Zamestnávateľ uhradil za zamestnancov na odvodoch do fondov sumu cca 3 215,40 € (34,95 % z 9 220,- €), čím došlo k zvýšeniu výdavkov rozpočtu mestskej časti.

Každý zamestnanec uhradil z príspevku preddavkovo daň zo závislej činnosti v sume cca 19,- € (19 % zo 100,- €) a odvody do fondov v sume cca 13,40 € (13,40 % zo 100,- €), čo znamená, že v skutočnosti na „regeneráciu pracovnej sily“ im zamestnávateľ prispel sumou 67,60 €.

Zmluvné strany mali uzatvoriť dodatok ku Kolektívnej zmluve a ustanovenie o použití sociálneho fondu primerane upraviť.

Došlo k porušeniu ustanovenie § 7 ods. 8 zákona č. 152/1994 Z. z. o sociálnom fonde a o zmene a doplnení zákona č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov v tom, že zamestnancom bol poskytnutý príspevok zo sociálneho fondu na regeneráciu pracovnej sily v hotovosti (formou výplaty platu bez povinností preukázania použitia príspevku) v rozpore s ustanovením čl. 39 písm. e) Kolektívnej zmluvy na roky 2016 až 2017.

V časti IV. Účtovanie sociálneho fondu bolo kontrolou zistené, že:

Kontrolovaný subjekt nevykonal za rok 2015 a 2016 zúčtovanie prostriedkov fondu predstavujúce povinný prídel do fondu za kalendárny rok najneskôr do 31. januára nasledujúceho roka.

Dňa 02.05.2017 kontrolovaný subjekt predložil kontrolnému orgánu účtovný doklad č. ZZ ... 0502 zo dňa 26.01.2017, ktorý označil ako zúčtovanie sociálneho fondu za rok 2016. Týmto účtovným dokladom účtovná jednotka vysporiadala záväzky na účte 472 – Záväzky zo sociálneho fondu k 31.12.2016 s cieľom vynulovať analytické účty a vytvoriť iba jeden zostatok súhlasný so stavom bankového účtu sociálneho fondu. Táto účtovná operácia bola vykonaná po pripísaní výšky tvorby sociálneho fondu za 12/2016 a po odpísaní použitia sociálneho fondu za 12/2016 na stravné.

Predmetný účtovný doklad nie je zúčtovaním prostriedkov predstavujúcich povinný prídel do fondu podľa ustanovenia § 6 ods. 3 s poukázaním na ustanovenie § 6 ods. 2 zákona o sociálnom fonde. Kontrolovaný subjekt teda kontrolnému orgánu nepredložil za rok 2016 doklad o vykonaní zúčtovania prostriedkov fondu predstavujúcich povinný prídel do fondu.

Došlo k porušeniu ustanovenie § 6 ods. 3 zákona č. 152/1994 Z. z. o sociálnom fonde a o zmene a doplnení zákona č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov v tom, že kontrolovaný subjekt nevykonal zúčtovanie prostriedkov fondu predstavujúcich prídel do fondu za rok 2015 a 2016 do 31.januára nasledujúceho roka.

Zamestnávateľ v roku 2016 na základe ustanovenia čl. 38 Kolektívnej zmluvy na roky 2016 a 2017 dohodol so zástupcami zamestnancov doplnkovú tvorbu sociálneho fondu v sume 9 000,- €, ktorú účtovná jednotka zúčtovala na ľarchu účtu 527 Základné sociálne náklady a v prospech účtu 472 Záväzky zo sociálneho fondu (účtovný doklad č. ZZ ... 5242 zo dňa 15.12.2016). Z pohľadu

definovania účtovného prípadu na účtovnom doklade „Prídel do sociálneho fondu – doplnková tvorba“ je účtovanie správne.

V danom prípade to však nebol zákonný prídel do sociálneho fondu (základný sociálny náklad), ale príspevok zamestnávateľa do tvorby sociálneho fondu. Účtovný prípad mal byť v účtovnom doklade definovaný ako „Príspevok zamestnávateľa do sociálneho fondu“ a účtovná jednotka ho mala zaúčtovať na ťarchu účtu 431 Výsledok hospodárenia v prospech účtu 472 Záväzky zo sociálneho fondu.

Došlo k porušeniu ustanovenie § 55 ods. 5 Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. augusta 2007 č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení opatrenia MF SR z 10. decembra 2015 č. MF/21572/2015-31 v tom, že kontrolovaný subjekt v roku 2016 nesprávne účtoval o príspevku zamestnávateľa na tvorbu sociálneho fondu.

B. Kontrola plnenia uznesení miestneho zastupiteľstva

Na základe schváleného Plánu kontrolnej činnosti na 2. polrok 2017 som dňa 03.07.2017 začal vykonávať kontrolu plnenia uznesení miestneho zastupiteľstva. Kontrolu z dôvodu čerpania dovolenky som prerušil v dobe od 17.07.2017 do 11.08.2017. Vo výkone kontroly pokračujem od 14.08.2017. Správu o výsledkoch tejto kontroly predložím miestnemu zastupiteľstvu po jej ukončení.

V Košiciach dňa 04.09.2017

Pavol Hanušin
kontrolór mestskej časti